

Aan Minister van Economische Zaken en Klimaat

Directie Europese en
Internationale Zaken

Auteur

TER BESLISSING

Datum

15 mei 2023

Kenmerk

DEIZ / 27255787

nota

Kopie aan

Bijlage(n)

1

Parafenroute

Aanleiding

De vaste Kamercommissie van Economische Zaken en Klimaat heeft op 13 mei jl. vragen gesteld tijdens het Schriftelijk Overleg Raad voor Concurrentievermogen (RVC) van 22 en 23 mei.

Geadviseerd besluit

- U (MEZK) kan akkoord gaan met de beantwoording en de aanbiedingsbrief aan de Tweede Kamer ondertekenen mede namens de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, en voor enkele vragen over kennisveiligheid mede namens de Minister van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur.

Kernpunten

- De fracties van de VVD, D66, CDA en het SGP hebben vragen gesteld. De vragen gaan over de Critical Raw Materials Act (CRMA), de Net Zero Industry Act (NZIA), de geopolitisering van ruimtevaart, de mededeling langetermijnvisie concurrentievermogen, het interne-marktnoodinstrument (SMEI), de Chips Act, Important Projects of Common European Interest (IPCEI's), staatssteun, territoriale leveringsbeperkingen, InvestEU, en

- In de beantwoording wordt ingegaan op het belang van de nationale vraag bij de scope van de CRMA, het uitbreiden van de reikwijdte van de NZIA

(waaronder kernenergie), de kansen van de proeftuinen voor de NZIA, de kansen voor versnelling vergunningverlening via de NZIA en de richtlijn hernieuwbare energie (REDIII), de link tussen verduurzaming van de industrie en staatssteun, het belang van ruimtevaart voor een weerbaar en veilig Europa, de interne markt als fundament voor Europa's concurrentievermogen en haar open strategische autonomie, de beoogde proportionaliteit van priority rated orders, de Nederlandse inzet bij de Chips Act onderhandelingen, de instrumenten waarin het kabinet de Nederlandse halfgeleiderindustrie stimuleert, hoe Nederland huidige bestaande staatssteunkaders gebruikt, dat het kabinet momenteel territoriale leveringsbeperkingen nader onderzoekt

- Op het beleidsterrein van IenW wordt er in vraag 22 ingegaan op de Nederlandse inzet bij de herziening van de Ecodesign richtlijn, specifiek het belang van een verbod op vernietiging van onverkochte goederen.
- Op het beleidsterrein van OCW wordt ingegaan op kennisveiligheid. De antwoorden voor vraag 16, 17, en 32 liggen voor bij MOCW ter akkoord.

Toelichting

- Aangezien de doorlooptijd van dit SO erg kort is, hebben we in onderstaande tabel de belangrijkste conclusies van de beantwoording samengevoegd.

Onderwerp	Fractie	Inzet kabinet
Critical Raw Materials Act	VVD	<ul style="list-style-type: none"> • Nationale vraag naar kritieke en strategische grondstoffen dient meegenomen te worden in scope CRMA • Hogere ambitie
Net Zero Industry Act	VVD	<ul style="list-style-type: none"> • Reikwijdte van NZIA moet worden uitgebreid, ook naar nucleair • Proeftuinen bieden kansen voor innovatie • Invulling one-stop-shop is niet aan Commissie • Potentie versnelling in vergunningverlening voor NL zit in voorbereiding-en beroepsfase, NZIA gaat in op behandelfase • De herziening hernieuwbare energie (REDIII) introduceert wel een vereenvoudigd en versneld vergunningenkader
	D66	<ul style="list-style-type: none"> • De NZIA heeft het doel om de productiecapaciteit van netto-nul technologieën in de EU op te schalen naar ten minste 40%. NL voorstander van een Europees breed, overkoepelend en indicatief doel dat uitgaat van een gemiddelde productie van de verschillende netto-nul technologieën, in plaats van per technologie een doelstelling na te streven.
Ruimtevaart	VVD	<ul style="list-style-type: none"> • Ruimte is een strategisch domein, essentieel voor de economie, veiligheid, en strategische autonomie van de Europese Unie • Kabinet investeert komende jaren ruim 500 miljoen in ruimtevaart
	D66	<ul style="list-style-type: none"> • ESA is een –los van de EU staande eigenstandige organisatie met eigen budget. De discussies tijdens de aankomende Raad vormen een eerste reactie van lidstaten op de ruimteveiligheidsstrategie van de EU, zonder directe budgettaire gevolgen.

		<ul style="list-style-type: none"> • De EU en ESA werken echter steeds meer samen aan gemeenschappelijke doelstellingen, maar hebben een andere samenstelling van lidstaten. • Routekaart komt medio 2024 om strategische afhankelijkheid van essentiële technologieën voor lopende en toekomstige ruimteprojecten binnen de EU en EU-ruimteprogramma's te verminderen.
Langetermijn concurrentievermogen	VVD	<ul style="list-style-type: none"> • Duidelijke link tussen EU-concurrentievermogen en het Nederlands vestigingsklimaat • Nederland heeft veel baat bij de interne markt en ziet het versterken van de interne markt als de belangrijkste uitdaging binnen de Unie. In dat kader werkt NL aan de • Belangrijkste uitdaging buiten de Unie is wat NL betreft OSA • Het kabinet pleit bij de CIE voor een grondige analyse van de ketens van de technologieën, de strategisch kwetsbare afhankelijkheden en de knelpunten in de markt, die momenteel ontbreekt • NL verwelkomt de aangekondigde beleidscyclus en bijbehorende monitoring van het EU concurrentievermogen. NL pleit echter wel om de beoogde KPI's nader te bespreken en te kijken of andere indicatoren meer inzicht kunnen brengen
Interne-markt noodinstrument	VVD	<ul style="list-style-type: none"> • Priority rated orders moeten proportioneel zijn • Voorkeur aan vrijwillige aard van priority-rated orders
	CDA	<ul style="list-style-type: none"> • M.b.t. versterking Raad bij activering noodfase zet kabinet in op vast te leggen dat de Raad bij die activering ook het toepassingsbereik vaststelt voor het inzetten van informatieverzoeken en versnelde conformiteitsbeoordelingen door de CIE
Chips Act	VVD	<ul style="list-style-type: none"> • Door NLse inzet tijdens onderhandelingen inzet is het crisismechanisme binnen de Chips Act beter gedefinieerd en afgebakend om de rechtszekerheid van (Nederlandse) halfgeleiderondernemingen te versterken. • Het kabinet ondersteunt de Nederlandse halfgeleiderindustrie zoals het Nationaal Groeifonds, IPCEI's, het opzetten van een competence centre
Staatssteun	VVD	<ul style="list-style-type: none"> • NL van oudsher voorstander van vrije mededinging en een open internationale economie en heeft in principe baat bij een streng staatssteunregime • Staatssteunregels moeten verstoring van het gelijke speelveld zoveel mogelijk voorkomen, daarom (idealiter) gericht en tijdelijk, waarbij prikkels tot verduurzaming bovendien zo min mogelijk worden verstoord
	D66	<ul style="list-style-type: none"> • In de Kamerbrief over de verduurzaming van het MKB¹ is de toezegging gedaan om naar overlap en witte vlekken te kijken van programma's en regelingen voor verduurzaming MKB. De Wet Bevordering Speur- en Ontwikkelingswerk (WBSO) wordt daarbij meegenomen. Dit staat volledig los van de vraag of het staatssteunkader de mogelijkheid biedt voor een aparte WBSO-groen.

¹ Kamerbrief 32673, nr. 562

		<ul style="list-style-type: none"> Een WBSO, ook als die gericht is op vergroening/verduurzaming, heeft een generiek karakter, en is dus ongeschikt voor eventuele specifieke knelpunten die nog bestaan ondanks reeds bestaande instrumentarium voor verduurzaming/vergroening
Fondsen & middelen	CDA	<ul style="list-style-type: none"> In het EU-budget zijn verschillende instrumenten beschikbaar om de industrie te ondersteunen op het gebied van bijvoorbeeld verduurzaming en innovatie, waaronder via het Innovatiefonds, Horizon Europe, en het InvestEU-programma. Aanvullend zal de Europese Commissie binnenkort een tussentijdse evaluatie van het MFK uitbrengen <i>Middelen Chips Act</i>: Het budget voor de Europese Chips Act was een belangrijk punt in de onderhandelingen. De EU-lidstaten in de onderhandelingen, waaronder Nederland, wilden echter vasthouden aan de Gezamenlijke politieke verklaring over het hergebruik van vrijgemaakte middelen in Horizon Europe. Om vast te houden aan de Gezamenlijke politieke verklaring zijn in de onderhandelingen andere bronnen voor het resterend bedrag gevonden
Territoriale Leveringsbeperkingen	VVD	<ul style="list-style-type: none"> Onderwerp heeft volle aandacht en NL verricht momenteel onderzoek naar territoriale leveringsbeperkingen
Ecodesign	D66	<ul style="list-style-type: none"> Dit onderwerp valt binnen de beleidsverantwoordelijkheid van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat Het kabinet heeft zich ingezet voor een direct werkend, algeheel verbod op vernietiging van onverkochte goederen (met enkele beperkte uitzonderingen). Dit stuitte echter op juridische bezwaren, zowel van de juridische diensten van de Raad en de Commissie als van gelijkgestemde lidstaten Daarom is ingezet op het in ieder geval rechtstreeks vanuit de verordening verbieden van een zo breed mogelijke selectie aan specifieke productgroepen waarvoor reeds voldoende bewijs bestaat dat ze vernietigd worden
Kennisveiligheid	CDA	<ul style="list-style-type: none"> Met de gelijkgezinde landen wil NL gezamenlijk de EU-discussie en samenwerking op kennisveiligheid vooruit trekken en toewerken naar een gelijk speelveld tussen alle LS op het gebied van de aanpak op het terrein van kennisveiligheid
IPCEI's	CDA	<ul style="list-style-type: none"> Nederland heeft om de IPCEI governance te verbeteren met 7 andere LS een non-paper opgesteld en er is een code of good practices opgesteld door de CIE RVO ondersteunt IPCEI-aanvragers